

ПРОБЛЕМАТИКА ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Прихід прямих іноземних інвестицій до України надзвичайно важливий. Адже вони являють собою довгострокові вкладення матеріальних засобів компаніями-нерезидентами в економіку країни. Ці кошти допомагають Україні розвивати різні сфери господарства, зокрема технічну, фінансову, страхову, наукову, професійну діяльність, промисловість, торгівлю, транспорт тощо. Прихід інвестицій в економіку України дозволить державі брати менше кредитів за кордоном і згодом зменшити дефіцит бюджету України та зовнішній борг. Залучення в економіку прямих іноземних інвестицій можливе за умов, коли у країні існує сприятливий інвестиційний клімат. Україні для залучення прямих іноземних інвестицій перешкоджає високий рівень корупції, недовіра до судової системи, нестабільність національної валюти, монополізація ринків, військовий конфлікт України з Росією та гальмування реформ (судової, земельної, реформи антикорупційного суду) [2].

За період 2010-2018 років найбільше прямих іноземних інвестицій в економіку України було залучено у 2011 році, а саме понад 6 млн. дол. США. З того часу динаміка їх надходжень негативна. У 2017 році надходження інвестицій скоротилося порівняно з попереднім роком більше, ніж на половину. Цього року ситуація покращилася. За даними Державної служби статистики України за перше півріччя 2018 року надходження іноземних інвестицій становить 1259,2 млн. дол. США, у той час, як у 2017 році загалом надходження становили 1871,2 млн. дол. США. У 2018 році Україна посіла 131 місце у рейтингу інвестиційної привабливості країн світу. За останніх 2 роки найбільше інвестицій надійшло у сферу фінансової і страхової діяльності, оптової і роздрібної торгівлі, ремонту автотранспорту. Також надійшли інвестиції у професійну, технічну і наукову діяльність та у сферу інформації і телекомунікацій. Найбільшими країнами-інвесторами залишаються Російська федерація, Кіпр, Нідерланди, Австрія, Польща, Велика Британія, Франція. Російська Федерація вклала у економіку України найбільше коштів – 34, 6% від усього обсягу інвестицій в Україну в 2018 році [1, 3].

Необхідно детальніше вивчити умови інвестування у національні підприємства і запропонувати можливі вирішення проблеми та спрогнозувати динаміку розвитку інвестиційної діяльності в Україні.

Розвитку бізнесу в Україні заважають корупційні схеми та змови в державному та судовому апараті влади, між олігархічними структурами. Тому потрібно всіляко сприяти покращенню політичного клімату всередині держави та зменшенню рівня корупції. А також потрібно провести судову реформу, адже в Україні надто часто не виконуються норми права, що відлякує потенційних інвесторів. Необхідно також провести земельну реформу. За словами голови Світового банку Джима Йон Кіма, це дасть можливість наповнити бюджет країни і звільни ті кошти, які можна буде направити у інші сфери розвитку країни [2].

Отже, залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України важливе для подальшого розвитку її господарства. Для цього Україна робить певні кроки для покращення інвестиційного клімату, але наразі в середині держави існує багато проблем, які відлякують потенційних інвесторів.

1. Державна служба статистики України

2. Худякова О. Інвестиційна непривабливість: чому в Україну не хочуть вкладати гроші / О. Худякова // Слово і Діло. Аналітичний портал. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2018/01/25/statija/ekonomika/investycijna-nepryvablyvist-chomu-ukrayinu-ne-xochut-vkladaty-hroshi>

3. Скільки іноземних інвестицій надійшло в Україну в 2010-2018 роках // Слово і Діло. Аналітичний портал. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2018/08/31/infografika/ekonomika/skilky-inozemnykh-investycij-nadijshlo-ukrayinu-2010-2018-rokax>

СПЕЦИФІКА ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ЕМІТЕНТІВ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Створення вітчизняного ринку цінних паперів є процесом складним і суперечливим, супроводжується низкою протиріч, що особливо поглиблюються відсутністю достатнього досвіду, обмеженістю науково-методичних розробок, недосконалістю нормативно-правової бази та кризою політичного й соціально-економічного життя суспільства. Таким чином, основною нашою метою є дослідження діяльності вітчизняних емітентів цінних паперів, вивчення особливостей розвитку фондового ринку України та механізму функціонування фондових бірж на вітчизняному ринку цінних паперів.

Насамперед слід зазначити, що до основних учасників фондового ринку належать емітенти цінних паперів. Вони є тими організаціями, що споживають інвестиційні ресурси, використовуючи їх для реалізації конкретних інвестиційних проектів. Найбільшими емітентами цінних паперів України є: Кабінет Міністрів України, Національний банк України, органи місцевого самоврядування, юридичні особи. Найбільшими вітчизняними емітентами в Україні є: Міністерство фінансів України, ПАТ «УКРНАФТОПРОДУКТ», ВАТ «Львівавто-

ЗАПЧАСТИНА», ВАТ «УКРІМПЕКС», ЗАТ ШТФ «ДНПРО», ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України», ПАТ «Судноплавна компанія «УКРРІЧФЛОТ», Державна акціонерна компанія «УКРРЕСУРСИ», ПАТ «Національна страхова компанія «ОРАНТА».

Серед особливостей вітчизняного фондового ринку є те, що в Україні фактично не реалізуються функції первинного та вторинного ринків цінних паперів. На первинному ринку здійснюється лише незначне розміщення цінних паперів, що має істотний вплив на перерозподіл вільного грошового капіталу за галузями економіки. Крім того через відсутність гарантій зі сторони держави обсяги інвестицій у розвиток вітчизняних підприємств є незначними. Також за відсутності сталого ринку фінансові інвестори не одержують реальний дохід у вигляді курсової різниці. Відповідно, курсова вартість акцій не буде сформована, адже не буде попиту і пропозиції на ці активи. На вторинному ринку відсутнє забезпечення ліквідності цінності паперів - не створені умови для найширшої торгівлі ними. Ключовим недоліком є також відсутність довіри населення України, як потенційних інвесторів, до учасників фондового ринку та менеджменту акціонерних товариств через відсутність чіткого механізму реалізації суб'єктивних корпоративних прав аукціонерів на фондових ринках.

Одним із напрямів усунення перелічених проблем та оптимальним способом одержання фінансування є розміщення акцій на вже сформованих ринках цінних паперів у Європі. У зв'язку з цим український емітент фактично стоїть перед стіною заборони щодо залучення корпоративних активів із використанням цивілізованих сталих принципів фінансових ринків [1]. Наприклад, 9. 12. 2013 р. на альтернативному торговому майданчику New Connect Варшавської фондової біржі були проведені торги акціями української компанії Cereal Planet, метою розміщення яких було не залучення інвестицій для розвитку бізнесу, а формування публічного іміджу компанії в очах теперішніх і потенційних інвесторів (так зване «технічне розміщення»). Для проведення лістингу створили холдинг у єврозоні, акції якого, власне, і стали предметом розміщення. Фактично на правову схему випуску акцій холдингом для залучення інвесторів в Україну емітенти вимушені йти у зв'язку з відсутністю інвесторів та кредитування в межах нашої країни. Оскільки українські акціонерні товариства не мають значного капіталу та широкого кола інвесторів, порівняно з європейськими емітентами акцій, то розміщення акцій на майданчику New Connect відкриває їм у майбутньому джерела для стратегічного розвитку, фінансування та формування капіталу і, як наслідок, забезпечення стабільності ціни на акції [2].

На підставі зазначеного можна зробити висновок, що в даний час механізм функціонування фондових бірж на вітчизняному ринку цінних паперів є недостатньо розвиненим, а процедура розміщення акцій українськими емітентами за межами України не є регламентованою. З метою активізування публічного ринку акцій слід залучити на вітчизняний ринок ширше коло іноземних інвесторів, активізувати процес обігу акцій українських емітентів за кордоном, скасувати дозвільну систему або перевести її на облікові заходи ринків капіталу, створити умови українським інвесторам для користування фінансовими інструментами іноземних ринків [1].

1. *Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23 лют. 2006 р. №3480-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2006. – № 31. – 268 с.*

2. *Супроводження Private Placement другої української компанії на NewConnect [Електронний ресурс] // Офіц. сайт ILF. – Режим доступу: <http://www.ilf-ua.com/ru/projects/consulting/310720141/>.*

3. *Концепція доступу на український фондовий ринок фінансових інструментів іноземних емітентів, активи яких розташовані в Україні [Електронний ресурс] / Асоц. «Укр. Фонд. Торговці». – Режим доступу: www.aust.com.ua/docs/Концепція_ИЦБ.doc*

Гентош А.О.

студ. групи ЕВМЕ-21

Науковий керівник - к.е.н., проф. каф. ММІ Л.І.Чернобай

ОСНОВНІ СКЛАДОВІ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «СГ ТАС»)

Економічна безпека являє собою багатокомпонентну систему, діагностування якої забезпечує підприємству стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз. Враховуючи сферу діяльності компанії, а саме її функціонування на ринку страхових послуг, основними складовими економічної безпеки для ПрАТ «СГ ТАС» є: фінансова, інтелектуальна і кадрова, політико-правова та інформаційна.

Важливою передумовою діагностування фінансової складової економічної безпеки на підприємстві, є планування комплексу необхідних заходів та оперативна реалізація запланованих дій у процесі здійснення фінансово-економічної діяльності. При розгляді фінансової безпеки ПрАТ «СГ ТАС» також необхідно враховувати й фінансову безпеку інших його учасників, до яких відносяться і страхові посередники, і страхувальники і навіть органи державного нагляду та саморегульовані організації.

Не менш важливою складовою економічної безпеки на ПрАТ «СГ ТАС» є інтелектуальна і кадрова складові. В значній мірі, рівень економічної безпеки на підприємстві залежить від персоналу, їхнього професіоналізму та інтелекту. Задля ефективного діагностування економічної безпеки, процес планування та управління персоналом на ПрАТ «СГ ТАС» охоплює організацію системи підбору, найму, навчання й мотивації праці необхідних працівників, включаючи моральні та матеріальні стимули, воля до творчості. Важливим фактором також є репутація ПрАТ «СГ ТАС», оскільки страхова компанія позиціонує себе лідером України у сфері страхових послуг, працівники підприємства сповнені почуттям гідності за свою роботу.